Universitätsbibliothek Paderborn

De eruditione christifideliu[m]

Herolt, Johannes

Colonie, 27. X. 1496

De nono articulo.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30784

Visual Library

ꝙ erit valde apta. Et dr̄ nouiſſima. qꝛ
poſt illā nō erit alia. Vn̄ Apl's. i. Coꝛ.
15. Canet em̄ tuba: ⁊ moꝛtui reſurgēt in
coꝛrupti. Quā hoꝛribilr̄ aūt hec tuba ſo
net Hyeron̄. inuit cū dr̄. Cū doꝛmiēo
ſiue vigilo ſiue aliq̄d fecero: ſp̄ illa vox no
uiſſime tube ſonat in auribꝫ meis Sur
gite moꝛtui ⁊ venite ad iudiciū Hec vox
vt dr̄ Chryſo. audiet in celo. Et tūc vi/
debunt filiū hoīs (vt ait lucas) venien
tem in nubibꝫ celi. Illuc veniet ioannes
baptiſta cū oībꝫ ꝓphetis ⁊ patriarchis.
Ianitoꝛ celi petrꝰ cū oībꝫ apl'is ⁊ euāge/
liſtis. Stephanꝰ cū oībꝫ q̄ ſuū innocētē
ſanguinē fuderūt ꝓ dn̄o. Nicolaꝰ ⁊ mar
tinus cū oībꝫ ꝯfeſſoribꝫ. Katherina cū
oībꝫ virgībꝫ. Elizabeth cū oībꝫ viduis.
Anna cū oībꝫ cōiugatis. Regia celi cū
oībꝫ ſacerdotibꝫ ⁊ religioſis. qui vſq; ad
moꝛtē in eiꝰ obſequio ꝑmāſerūt Itē vox
huiꝰ tube audiet in īferno: vt ait Chri/
ſo. Et tūc lucifer: ſathanas aſmodeus.
beelzebub veniēt cū omi exercitu īferno/
rū. Itē audiet vox tube ꝑ totū mūdum
ab oriēte vſq; ad occidētē. ⁊ reſurgēt om
nes pariē quoꝝ coꝛpa in t̄ra quieuerūt.
Veniet illuc Cayn. q̄ ꝓpriū frēm ſuum
occidit cū oībꝫ homicidis. Iudas cum
oībꝫ traditoribꝫ Pylatꝰ cū oībꝫ iniquis
iudicibꝫ: Lamech cū oībꝫ adulterꝫ Ana
nias ⁊ zaphira cū oībꝫ monachis ꝓprie/
tarijs. Athalia cū pueroꝝ necatricibus
Et ꝓcedēt q̄ bona fecerūt ī vitā et̄nam.
Qui ꝟo mala egerūt. in ſupplicīū et̄nuz.
Q Itē ſciēdū ꝙ iſte articulꝰ debꝫ no
bis incutere timoꝛem magnum. quia d̄
omnibus reddituri ſumus diſtrictā ra/
tionem. Eccleſiaſt. 12. Cuncta que fiūt
adducet dominus ad iudicium. Nam
reddituri ſumus ratiōem de omnibus
cogitationibus noſtris. Unde beatus
Gregorius. Sic deus cogitationes v/
niuſcuiuſq; conſiderat. et cunctos greſ/
ſus dinumerat. vt nec minutiſſime cogi
tationes que apud nos vſu viluerunt e/
ius iudicio indiſcuſſa remaneant. Sa/
pientie. i. In cogitationibus impij int̄
rogatio erit. Item d̄ omnibus verbis
Mathei. 12. De omni verbo ocioſo qd̄
locuti fuerint homīes. ⁊c̄. Item de omī
bus operibus noſtris que geſſimus in
coꝛpoꝛe. ſcꝫ de omni greſſu. viſu. tactu.
auditu. ⁊ ſic de alijs. Apoſtolus. Om/
nes nos manifeſtari opoꝛtet ante tribu/
nal chꝛiſti: vt referat vnuſquiſq; prout
geſſerat in coꝛpoꝛe ſuo: ſiue bonum: ſiue
malum. Item de rebus tempoꝛalibus
quomodo lucratus es. quomodo poſſe
diſti: quomodo expendiſti. Item quili/
bet de officio ⁊ artificio ſuo. ſcilicꝫ faber
ſutoꝛ. ſartoꝛ. piſtoꝛ. et ſic de alijs. Simi
liter officiales ſicut magiſter ciuiū. ⁊ ſic d̄
alijs. Itē quilibet de ſuo ſtatu: ſiue ī ſta
tu matrimoniali: ſiue viduali. ſiue in ſta
tu virginitatis. ⁊ ſic de alijs.

De nono articulo:

CRedo in ſpm̄ſanctum. Expe/
ditis articulis ſpecialiter reſpici
entibus perſonas patris et filij:
nunc accedendum eſt ad eos qui etiam
in trinitate reſpiciunt perſonam. videli/
cet ſpiritusſancti. Et iſtum articulū de/
ſcribit Iacobus minoꝛ frater ſymonis
⁊ iude. Et merito. quia quilibet chꝛiſtia
nus tenetur credere hunc articulum.
Quia ſicut neceſſarium eſt ad ſalutem
credere in patrem et in filium: ita et in
ſpiritumſanctum. quia ipſe eſt per om/
nia patri ⁊ filio equalis quia eſt eiuſdem
eſſentie cum patre ⁊ filio. Ergo de ne/
ceſſitate ſalutis tenetur quilibet chꝛiſtia
nus credere ꝙ ſpiritusſanctus procedit
a patre ⁊ filio. In hoc greci errant q̄ di/
cunt ꝙ ſolum a patre procedit. et non a
filio quod eſt falſum et contra fidē. Un
de canitur in ſymbolo Qui ex patre filī
oq; procedit. Unde etiam ab apoſtolo
ſpiritꝰ filij nuncupatur. Galat. 4. Mi/
ſit deus ſpiritū filij ſui in coꝛda veſtra. ſi
ergo eſt ſpiritus filij. vtiq; eſt a filio. Et

ſtra planum eſt ꝙ ꝓcedit ab eo. Itez ſci/
endum ꝙ ſpūſſanctus ab omnib⁹ eſt de
ſiderandus. Quia per ipm viuificamur
Joannis. 6. Spūs eſt qui viuificat. nā
qui caret ſpūſancto: mortuus eſt. nā ſic
ſpūs rationalis neceſſarius eſt corpori
vt illud viuificet. Si enim auferat ſpi/
ritus in puluerem reuertitur Eodē mō
ſpūſſanctus ſe habet ad animam. Un
de pſ. Auferes ſpm̄ eoꝝ ⁊ deficient Itē
neceſſarius eſt nobis ſpūſſanctus. quia
niſi ꝑ euz a malo liberamur: ⁊ bonū ope
ramur. Unde Aug⁹. in libro ꝺ gratia.
Deſiderate auxiliū gratie qua ſola oēs
liberamur a malo. ſine qua nullū ꝓrſus
ſiue cogitando ſiue volendo ⁊ amando ſi
ue agendo facim⁹ bonū.

¶ De decimo articulo.

Anctā eccl'iaz catholicā Hūc ar
ticulū deſcripſit btūs ſymō q̄ di
ct⁹ ē chanane⁹ frāt Jacobi mi/
noris ⁊ ꝯſanguine⁹ ſaluatoris. Sciēdū
ꝙ ille articul⁹ ſic intelligit. i. credo in ſpi
ritum ſanctum eccleſiam catholicaz ſan/
ctificantem. Item ſciēdū ꝙ eccl'ia. i. con
gregatio fideliū ⁊ q̄libet hō i gr̄a exiſtēs
eſt mēbꝝ eccl'ie ⁊ xp̄s eſt caput. Unde
Epheſi. 5 Uir eſt caput mulierꝫ ſic xp̄s
eſt caput eccl'ie. Et illi⁹ corporis anima
eſt ſpūſſanctus. quia ſpūs eſt qui viuifi/
cat. Item ſciendum ꝙ fides catholica ē
vna quod patet ex hoc. quia om̄es chr̄i
ani precedentes ⁊ ſequentes vnam ha/
buerūt ⁊ habebunt fidem. Ut dicit li.
iij. ſententiaꝝ. diſtin. 35. Nam ꝓcedētes
chriſtiani illa credebant futura que nos
credim⁹ preterita. vtputa ipi credebant
explicite vl' iplicite filiū dei naſcituꝝ paſ/
ſuꝝ morituꝝ reſurrecturꝝ. celū aſcēſuruz.
hec oīa credim⁹ iā facta ſcꝫ filiū dei icar/
natū. paſſum. ⁊c̄. Bern̄. Multi an̄ ſal/
uatoris aduētū deū oīpotētē timētes et
diligētes ſue ſalutꝫ gratiſſimū ꝓmiſſorē
credētes i ꝓmiſſione fidelē: ſperātes cer
tiſſimum redemptorem. in hac fide ⁊ ex
pectatione ſaluati ſunt. licet quando ⁊ q̄
li ⁊ quo ordine ſalus repromiſſa fuerit
ignorarent. Igitur eccleſia dicit vna ex
tra quam nullus ſaluatur: ⁊ intra quam
nullus damnatur: Hoc figuratū ē i ar/
cha noe in qua omnes qui fuerunt ſal/
uabantur: ⁊ omnes qui extra eā fuerunt
ſubmergebantur. Igitur periculoſum
eſt valde extra eccl'iam eſſe. Preſcindit
aūt quis ab eccl'ia tripl'r. Primo ꝓpter
q̄ð cunq̄ pccm̄ mortale. q2 licet peccato
res ſint de eccl'ia quantum ad numeruz
propter chriſtianitatis ſignaculum ⁊ ca
racterem: quem in baptiſmo conſecuti
ſunt: tamen non ſunt viui q̄ntum ad me
ritum. Scðo ꝓpt heresim. Tertio ꝓpt
excōmunicatiōem. Qui in aliq̄ ꝓdictoꝝ
ſcient mortu⁹ eſſet nō eſſet cū fidelib⁹ ſe/
peliend⁹. nec eſſet ꝓ eo orādū nec aliq̄ð
ſacrificium offerendum. ¶ Scðo eccle
ſia dicitur ſancta. Hoc dicitur ad diffe/
rētiā eccleſie malignātiū q̄ nō ē ſctā: ꝫ ꝑ/
uerſa. pſ. Odiui eccl'iaz malignātium.
Sed eccl'ia catholica eſt ſancta ⁊ pura
que quidem ſanctitas attendit ad ſimi
litudinē eccl'ie materialis que cū ꝯſecrat
lauat ⁊ iungit. Sic fideles loti ſunt i vir
tute illius aque que exiuit de latere ipſi/
us chriſti. cuius virtute ſcꝫ paſſionis xp̄i
baptiſmus ⁊ alia ſacramenta virtutem
habent. Item fideles xp̄i vngunt vncti
one ſpūali. hec aūt vnctio eſt ſpūſſancti
gratia. Simile eſt de hoīe: ſicut de ae/
re. in die em̄ ſꝑ eſt claritas niſi ſuperueni
at nebula: ſic in anima hominis ſemper
eſt gratia ſpūſſancti: niſi ipſam expellat
ꝑ immūdiciā peccati. Dedignat ei ſpiri
tuſſanctus cū immundicia habitare iu/
xta illud. Que communicatio lucꝭ ad te
nebras. Et dicitur ſancta. q2 de⁹ eaz in
habitat. pſ. Dn̄e domū tuaz decet ſan/
ctitudo. Ap'ls. i. Col'. iij. Neſcitis quia
templum dei eſtis. Luc. Templū dei i
ter vos eſt ¶ Tertio ð2 catholica. i. vni
uerſalis. Primo q̄ntū ad locū. q2 ꝑ totū
mundū predicat. Roman̄. i. Fides vr̄a
annunciat in vniuerſa t̄ra. pſ. In oēm